AH 407
2026Z18648

Antwoord van minister Berendsen (Buitenlandse Zaken) en van minister Sjoerdsma (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 21 oktober 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 219

Vraag 1

Bent u bekend met het nieuwe rapport van de onafhankelijke VN-Fact-Finding Mission (FFM), waarin wordt geconcludeerd dat buitenlandse rekruterings- en steunnetwerken de militaire capaciteit van strijdende partijen in Soedan vergroten en daarmee het conflict en de schade aan burgers aanjagen?[1] Welke concrete maatregelen, naast hetgeen genoemd in uw Kamerbrief, gaat Nederland naar aanleiding van deze nieuwe bevindingen nemen om deze netwerken daadwerkelijk te ontmantelen?[2]

Antwoord

Ja, het kabinet heeft kennis genomen van het nieuwe rapport van de onafhankelijke Fact-Finding Mission (FFM). Het kabinet ondersteunt de aanbevelingen die in het rapport door de FFM worden gedaan.[1] Zoals beschreven in de Kamerbrief van 4 september 2026 (Kamerstuk 29 237, nr. 259) wordt vastgesteld in het rapport dat externe actoren financiële, logistieke en militaire steun aan strijdende partijen leveren. Deze steun is niet de aanleiding van het conflict, maar draagt ertoe bij dat deze voortduurt. Daarom zal Nederland, gezamenlijk met *like-minded* landen, de EU en de VN, externe actoren blijven oproepen dergelijke steun te staken.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u dat de Verenigde Arabische Emiraten deel uitmaken van de Quad die een staakt-het-vuren in Soedan probeert te bewerkstelligen, terwijl de FFM tegelijkertijd rapporteert dat private entiteiten, logistieke tussenpersonen en *recruiters* die onder meer vanuit de VAE opereren betrokken zijn bij het leveren van personeel, training, wapens en logistieke steun aan de RSF?

Vraag 3

[1] Zie pagina 19-20 van het rapport A/HRC/63/23: Fuelling Sudan's conflict: weapons, fighters and external support networks - Report of the independent international fact-finding mission for the Sudan

Acht u het onder deze omstandigheden wenselijk dat de VAE deze rol in het vredesproces blijft vervullen, en gaat Nederland dit binnen de EU en met de andere betrokken landen aan de orde stellen?

Antwoord (op vraag 2 en 3)

In juni 2025 richtten de Verenigde Staten, de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), Egypte en Saoedi-Arabië de Quad-groep op. Dit format brengt relevante spelers met invloed op de strijdende partijen samen, waaronder de VAE, met als doel om een eind te maken aan het conflict in Soedan. Het kabinet verwelkomt alle diplomatieke inspanningen gericht op het beëindigen van het conflict en moedigt zoveel mogelijk coördinatie aan tussen de verschillende processen. Bovendien roept het kabinet alle externe actoren al langere tijd op om steun aan de strijdende partijen te staken.

Vraag 4

Bent u bekend met de bevindingen van Amnesty International dat kinderen in Noord-Darfur niet slechts slachtoffer waren van het geweld, maar onder meer doelgericht werden gedood, verkracht, ontvoerd, vastgehouden en onder dwang gerekruteerd, en dat Amnesty verschillende RSF-commandanten heeft geïdentificeerd die verantwoordelijk zouden zijn voor ernstige schendingen? Bent u bereid een onderzoek in te stellen naar deze specifieke commandanten en voor gerichte sancties tegen degenen tegen wie voldoende bewijs bestaat?

Antwoord

Het kabinet heeft kennis genomen van het rapport *City under siege, children under fire* van Amnesty International. Een aantal van de RSF-commandanten genoemd in het rapport, zoals Gedo Hamdan Ahmed (ook bekend als Abu Nashuk) en Al-Fateh Abdullah Idris (ook bekend als Abu Lulu) staat inmiddels op de EU sanctielijst. Wegens de vertrouwelijke aard van onderhandelingen en het belang van het verrassingseffect, kan ik niet ingaan op de status van toekomstige individuele sancties. De inzet op sancties moet bovendien juridisch houdbaar zijn en er is draagvlak voor nodig binnen de EU. Conform herhaaldelijke moties blijft Nederland pleiten voor aanvullende sancties tegen individuen en entiteiten verantwoordelijk voor de oorlog. Hierbij zal het kabinet zicht richten op de oorlogseconomie, in aanvulling op de reeds aangenomen sectorale EU goudsancties. Daarnaast heeft Nederland in EU-verband gepleit voor een uitbreiding van het VN-wapenembargo, dat nu alleen voor Darfoer geldt, naar heel Soedan.

Vraag 5

Welke specifieke steun biedt Nederland aan kinderen die in Soedan slachtoffer zijn van onder meer gedwongen rekrutering, seksueel geweld en ontvoering? Bent u bereid deze steun te intensiveren?

Antwoord

Nederland biedt via verschillende kanalen steun aan kinderen in Soedan, zowel direct via het *Sudan Humanitarian Fund* en partners van de *Dutch Relief Alliance* als indirect via ongeoormerkte bijdragen aan VN-organisaties en de Rode Kruisbeweging. Nederland is met een bijdrage van EUR 18 miljoen in 2026 de tweede grootste donor van het *Sudan Humanitarian Fund* van de VN. De bescherming van kinderen is binnen dit fonds een overkoepelende prioriteit. Zo worden bijvoorbeeld activiteiten gefinancierd die zich richten op psychosociale hulp, het opsporen van familieleden en gezinshereniging voor alleenstaande of ontvoerde kinderen, en preventie en respons op seksueel en gender gerelateerd geweld. Ook partnerorganisaties binnen de *Dutch Relief Alliance* zetten zich hiervoor in, bijvoorbeeld middels psychosociale hulp, begeleiding van *unaccompanied minors*, gezinshereniging, en het trainen van sociaal werkers en gezondheidswerkers. Tenslotte draagt Nederland met meerjarige ongeoormerkte financiering bij aan de Rode Kruisbeweging en UNICEF, die de middelen vrij ter beschikking hebben en ook in Soedan inzetten op bescherming en hulp aan kinderen die door het conflict zijn getroffen.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u dat de EU onderhandelt over een vrijhandelsakkoord met de Verenigde Arabische Emiraten, terwijl de VAE volgens het FFM betrokken zijn bij het aanjagen van de oorlog in Soedan? Bent u bereid ervoor te pleiten deze onderhandelingen op te schorten zolang deze betrokkenheid voortduurt? Deelt het kabinet de zorgen dat de VAE dankzij dit verdrag mogelijk meer aanjaagt op de oorlog, doordat er geen duidelijke Europese ethische grens wordt getrokken?

Antwoord

De Europese Commissie voert op dit moment onderhandelingen met de VAE op basis van een onderhandelingsrichtsnoer. Het kabinet heeft de Kamer hierover op 13 juni 2025 geïnformeerd middels een BNC-fiche. Het is aan de Europese Commissie om op basis van een onderhandelingsrichtsnoer tot een onderhandelingsresultaat te komen. Zoals in alle richtsnoeren voor onderhandelingen ten behoeve van een vrijhandelsakkoord, is ook in dit richtsnoer opgenomen dat de inzet van de EU is dat het internationaal recht en de naleving daarvan onderdeel worden van het toekomstige handelsakkoord. Verdragen als deze versterken uiteindelijk de relatie van de EU en Nederland met een land en dientengevolge ook de mogelijkheden om het gesprek te voeren

over andere zaken, zoals over de situatie in Soedan. Het schorsen van de onderhandelingen over een vrijhandelsakkoord, schaadt naar de mening van het kabinet niet alleen de bredere Europese en nationale belangen, maar beperkt ook de mogelijkheden voor de EU en Nederland tot het voeren van een constructief gesprek met de VAE als relevante regionale actor.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de bevindingen dat in Soedan militaire goederen van onder meer Britse, Franse en Bulgaarse makelij zijn aangetroffen die vermoedelijk via de VAE bij de RSF terecht zijn gekomen?[3] Bent u, gezien deze concrete aanwijzingen voor de omleiding van Europees militair materieel, bereid binnen de EU te pleiten voor een gezamenlijke aanscherping van de wapenexport naar de VAE zolang het risico op verdere omleiding naar Soedan niet is weggenomen?

Antwoord

Het kabinet neemt het risico op omleiding van militaire goederen serieus. Nederland heeft dan ook meermaals en op verschillende niveaus in EU-verband specifieke aandacht gevraagd voor het omleidingsrisico naar het conflict in Soedan en zet in op verbeterde informatie-uitwisseling daarover tussen EU-lidstaten.

Het kabinet toetst vergunningaanvragen voor de uitvoer van militaire goederen per geval zorgvuldig aan het EU Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexportcontrole[2] (EUGS) en de criteria van het Wapenhandelsverdrag[3] (*Arms Trade Treaty*). Daarbij wordt er onder andere getoetst op het risico op omleiding van de goederen naar ongewenste eindgebruikers.

Vraag 8

Bent u bereid te onderzoeken of de Europese waarborgen voor wapenexport naar de VAE, die voor Nederland in 2023 aanleiding waren om eerdere beperkingen op te heffen, in de praktijk voldoende effectief zijn gebleken nu Europees militair materieel via de VAE in Soedan is aangetroffen, en de Kamer hierover te informeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Op 14 juli 2023 heeft het kabinet het aanvullend nationaal beleid in de vorm van een *presumption of denial* afgeschaft.[4] Dit beleid was van toepassing op onder meer de Verenigde Arabische Emiraten in verband met betrokkenheid van het

---

[2] Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB
[3] The Arms Trade Treaty
[4] Zie voor uitgebreide uiteenzetting over de afschaffing van het PoD-beleid Kamerstuk 22 054, nr. 395

land bij het conflict in Jemen en is in 2023 afgeschaft mede doordat in de praktijk bleek dat *presumption of denial* niet noodzakelijk was om te voorkomen dat Nederlandse militaire goederen in Jemen werden ingezet. In geval van ongewenste transacties heeft een toets aan de acht criteria van het EUGS dezelfde uitkomst.

Vraag 9

Hoe beoordeelt u de bevindingen van de FFM dat maximaal 2.000 voormalige Colombiaanse militairen naast de RSF zouden hebben geopereerd en onder meer gevechtsdrones, artillerie en geavanceerde wapens zouden hebben bediend, en dat netwerken van private ondernemingen, recruiters en logistieke tussenpersonen hun inzet zouden hebben gefaciliteerd? Bent u bereid zich ervoor in te zetten dat personen en entiteiten die dergelijke rekrutering, training, financiering of logistieke ondersteuning mogelijk maken gericht worden onderzocht en, waar daarvoor voldoende grond bestaat, op de Europese sanctielijst worden geplaatst? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De bevindingen in het rapport zijn zorgelijk. Deze bevindingen komen bovenop bevindingen uit eerdere rapporten over de rol van Colombiaanse huurlingen die actief waren in Soedan. Gezamenlijk met gelijkgezinde landen, de EU en de VN, hebben we herhaaldelijk externe actoren opgeroepen om te stoppen met het voeden van het conflict. Voorbeelden hiervan zijn de EU-verklaring van 21 april jl., de verklaring van de Coalition for Atrocity Prevention and Justice in Sudan van 3 juli jl. en de EU-verklaring van 10 juli jl.

Naar aanleiding van een *listing* door de VN veiligheidsraad, heeft de EU reeds drie individuen opgenomen op de EU-sanctielijst die betrokken waren bij het rekruteren van Colombiaanse huurlingen. Conform moties van o.a. Kamerlid Piri blijft Nederland pleiten voor aanvullende sancties tegen verantwoordelijken voor de oorlog en individuen en entiteiten, binnen en buiten Soedan, die het conflict in stand houden. Wegens de vertrouwelijke aard van onderhandelingen en het belang van het verrassingseffect, kan ik niet ingaan op de status van individuele sancties. De inzet op sancties moet bovendien juridisch houdbaar zijn en er is draagvlak voor nodig binnen de EU.

Vraag 10

Welke maatregelen neemt Nederland om te voorkomen dat de Europese handel in Arabische gom en andere Soedanese grondstoffen inkomsten oplevert voor

strijdende partijen?

Antwoord

Nederland neemt verschillende maatregelen om te voorkomen dat Europese handel bijdraagt aan de inkomsten van strijdende partijen. Het kabinet zet zich in voor EU sancties en andere maatregelen om de oorlogseconomie aan te pakken. Hierbij wordt ook gekeken naar Arabische gom, maar daarbij moet schade aan het levensonderhoud van Soedanese burgers zoveel mogelijk worden voorkomen. Het kabinet werkt aan het vinden van de juiste drukpunten voor nieuwe maatregelen. Ook implementeert Nederland de Europese conflictmineralenverordening. Deze heeft als doel het tegengaan van de financiering van gewapende groepen en van mensenrechtenschendingen. De verordening voorziet in wettelijke verplichtingen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen voor Europese importeurs die tin, tantaal, wolfraam en goud (3TG) importeren. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) houdt toezicht op de naleving.

Vraag 11

Hoe voorkomt het kabinet dat het tegengaan van irreguliere migratie opnieuw leidt tot samenwerking met autoritaire of gewapende actoren, nu eerdere Europese migratiedeals met Soedan volgens Amnesty en Clingendael hebben bijgedragen aan de versterking en legitimatie van actoren waaruit de huidige RSF is voortgekomen?

Antwoord

Internationale samenwerking buiten de Europese grenzen is onmisbaar bij het tegengaan van irreguliere migratie. Het kabinet blijft daarom investeren in opvang in de regio, en met gerichte partnerschappen met landen van herkomst en doorreis inzetten op het versterken van nationale asielsystemen. Ook wordt geïnvesteerd in grensbeheer en de aanpak van mensenhandel en -smokkel, zowel in bilateraal als in Europees verband. Daarnaast wordt ingezet op de bescherming van migranten op migratieroutes, om uitbuiting, misbruik en mishandeling van migranten te voorkomen. Waar het gaat om EU-programma’s draagt het kabinet consequent uit dat deze op geen enkele wijze mogen bijdragen aan mensenrechtenschendingen en dat het essentieel is dat Europese steun gepaard gaat met adequate monitorings- en evaluatiemechanismen.

Vraag 12

Hoe beoordeelt u de oproep van Amnesty International tot de inzet van een onafhankelijke en goed uitgeruste internationale troepenmacht om burgers in Soedan te beschermen tegen misdrijven door alle partijen bij het conflict, en bent u bereid de mogelijkheden voor een dergelijke internationale beschermingsmissie in VN-verband te onderzoeken of te ondersteunen?

Antwoord

Nederland deelt de zorgen over de ernstige mensenrechtenschendingen en de kwetsbare positie van burgers in Soedan. Het kabinet acht het van groot belang dat de internationale gemeenschap zich gezamenlijk inspant om verdere escalatie te voorkomen, de bescherming van burgers te verbeteren en straffeloosheid tegen te gaan.

Een internationale beschermingsmissie in VN-verband vergt een stevig politiek en juridisch mandaat van de VN-Veiligheidsraad, voldoende bereidheid van lidstaten om troepen en middelen te leveren en een reële verwachting dat een dergelijke missie effectief kan opereren in de huidige context. Aan die voorwaarden wordt momenteel niet voldaan en daarom ligt een dergelijke missie momenteel niet in de lijn der verwachting.

Nederland ondersteunt in multilaterale fora inspanningen om straffeloosheid tegen te gaan en burgers te beschermen. Nederland doet dat door diplomatieke inzet, bijvoorbeeld in de *Coalition for Atrocity Prevention and Justice in Sudan* en met partnerorganisaties zoals *Nonviolent Peaceforce*. De versterkte kabinetsinzet op Soedan die is toegelicht in de Kamerbrief over de crisis in Soedan van 4 september jl. (Kamerstuk 29 237, nr.259) zal ook bijdragen aan betere bescherming van burgers en het tegengaan schendingen van het humanitair oorlogsrecht en andere schendingen.

Vraag 13

Deelt het kabinet de zorgen van Amnesty International en de VN-Fact-Finding Mission over mogelijke genocide in Soedan?[4] Welke concrete maatregelen neemt Nederland om genocide te voorkomen?

Antwoord

Het kabinet is zeer bezorgd over de situatie in Soedan vanwege de omvang van de

humanitaire crisis, de gevolgen voor de regionale stabiliteit en het risico op verdere grootschalige ontheemding en schendingen van het internationaal recht. De maatregelen die het kabinet op dit moment neemt worden beschreven in de Kamerbrief over de crisis in Soedan van 4 september 2026.

[1] Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. (2026, september). Sudan: External support networks are fuelling conflict and civilian harm. United Nations Human Rights Office. Bron.

[2] Brief van de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Crisis in Soedan, Kamerstukken II 2025/26, 2026Z18023, 4 september 2026. Bron.

[3] OneWorld. (2026). Wat kan Nederland doen om de geweldscyclus in Sudan te doorbreken? Bron.

[4] Amnesty International. (2026, 1 juli). Kinderen zijn bewust doelwit in de oorlog in Sudan. Bron.